

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика суддівства у футболі

Освітня програма - Фізична культура і спорт
першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні

кафедри спортивно-педагогічних дисциплін

Протокол № 4 від 20 листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика суддівства у футболі
Викладач (і)	Маланюк Любомир Богданович кандидат наук з фізичного виховання і спорту
Контактний телефон викладача	+380501399419
E-mail викладача	liubomyr.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно графіка

2. Анотація до навчальної дисципліни

Методика суддівства у футболі є вибірковою компонентою ОП Фізична культура і спорт, яка спрямована на підвищення у студентів теоретичного рівня знань та формування практичних навичок організації суддівства змагань з футболу, а також на розширення світогляду шляхом ознайомлення з діяльністю провідних суддів даного виду спорту.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика суддівства у футболі» є формування у майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту професійного кредо, вміння бачити мету, визначити завдання і правильно підібрати засоби, методи і форми для їх успішної реалізації. Сприяти розвитку у студентів творчого мислення, вміння знаходити нові шляхи та форми роботи у сфері спортивного суддівства, а також удосконалення їх рухових вмінь та навичок., засвоєння знань з теорії і практики суддівства у футболі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

Ж. Бакалавр фізичної культури і спорту здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фізичної культури і спорту, у тренерській діяльності в обраному виді спорту, та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних та методичних аспектів з фізичного виховання і спорту.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

ФК11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

ФК12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

ФК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

- ПРН11. Обґрунтувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
- ПРН15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.
- ПРН17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
- ПРН18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.
- ПРН21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	017 Фізична культура і спорт	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні	сам. роб
Правила змагань з футболу. Розділи змісту правил змагань. Вікові групи учасників змагань. Права учасників змагань. Функції апеляційного журі та його склад.	2	2	8
Основні кваліфікаційні вимоги для присвоєння суддівських категорій. Класифікація суддів з футболу. Порядок присвоєння суддівських категорій. Права і обов'язки суддів.	2	2	8
Єдина спортивна класифікація України. Розділи Положення про Єдину спортивну класифікацію. Показник розрядних вимог. Статус змагань для присвоєння спортивних звань та розрядів. Умови присвоєння спортивних звань.	2	2	8
Методика ведення та складання суддівської документації. Структура підготовки та проведення змагань. Ведення протоколу змагань з футболу, календар змагань, оформлення інформаційного стенду змагань.	-	6	6
Спортивний арбітр в регулюванні правил змагань. Роль правил змагань в регулюванні специфічних	2	2	8

особливостей спортивних заходів. Орієнтування спортсмена спортивним арбітром в регулюванні правил змагань.			
Взаємодія спортивного арбітра з організацією, яка проводить змагання. Механізм взаємодії організації, яка проводить змагання з різноманітними службами. Питання організаційно-господарського забезпечення.	-	2	6
Алгоритм взаємодії спортивного арбітра з учасниками змагань. Вікова градація допуску до участі в змаганнях. Особливі етичні правила спортсменів. Регламентація дисциплінарних поступків та санкцій учасників змагань.	-	2	8
Спортивний арбітр – координатор основ управління системою проведення змагань з футболу. Спортивні змагання як специфічний вид педагогічно-організаційної змагальної рухомої діяльності. Принципи управління системою спортивних змагань	2	2	8
ВСЬОГО	10	20	60

6. Система оцінювання освітньої компоненти

Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
Види навчальної роботи		Максимальна кількість балів
Практичні навички	Робота на парах	50
Теоретичні знання	Тестування, усна відповідь	30
Самостійна робота	Індивідуальні завдання, КСР	20
Залік		100
Максимальна кількість балів		100

Види навч. роботи	Графік навчального процесу												ІЗ	ПН	Разом		
	Номер практичного заняття											КСР					
	1	2-3	4	5	6-7	8	9	10-11	12-13	14	15						
Т	100				100				100								10
УВ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100						20
ПН	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100			100			50
СР														100	100		20
Залік	100														100		
Разом	100														100		

Примітка. Позначено:

Т – тестовий контроль знань;

УВ – усна відповідь;

ПН – практичні навички;

СР – самостійна робота;

КСР - контроль самостійної роботи.

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.

- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за знання термінології (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.

- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 3 основні запитання та 2 додаткові (по 10 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів)

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- 90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- 70-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

- 50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

• Оцінювання здійснюється відповідно до:

• [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.\):](#)

• [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309)

• Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «[Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 4

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➢ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника ➢ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➢ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного
--------------------------	---

	<p>університету імені Василя Стефаника</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. ➤ Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/.
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) - стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в</p>

дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення

Література

1. Абдула А. Б. Дослідження антропометричних та функціональних показників арбітрів різної кваліфікації у футболі / А. Б. Абдула // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - 2013. - № 5. - С. 3-6. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PPMB_2013_5_2.
2. Віхров К. Дослідження професійно значущих психофізіологічних властивостей і якостей футбольного арбітра. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2018;1:67-71. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFVS_2018_1_13.
3. Єднак ВД. Особливості фізичної підготовки футбольних арбітрів у підготовчому періоді річного циклу тренування. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2012;2:281-4. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2012_2_70.
4. Заболотній Д. А. Футбол. Основи методики навчання гри: навчально-метод. посібник / О.А. Заболотній, М.П. Костенко, В. П. Краснов, - Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2015 – 58 с.
5. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту) Навчальний посібник Вінниця 2014 – 616 с.
6. Лапчук Н. О., Удачина Л. А. Організація та суддівство змагань з видів спорту Навчально-методичний посібник Маріуполь, 2014. - 51с.
7. Лисенчук Г. А. Тактика футболу. / Г. А. Лисенчук., В. Г. Лоос, В. Г. Догадайло.– К., 1991 – 88 с.
8. Лисенчук Г.А. Тактика футболу. Київ: Олімпійська літ-ра, 1991. 88 с. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсменів. Київ : Олімпійська література, 1995. 317с.
9. Організація та проведення змагань з міні-футболу: Методичні рекомендації для студентів та викладачів аграрних ВНЗ Київ – 2009 Укладачі: С. І. Присяжнюк, О. С. Сиротін, М. І. Лазарев, Київ – 2009- 130 с.
10. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання студентів як компонент професійної освіти: Навчальний посібник / С.І. Присяжнюк, Д.Г. Оленев, В.П. Краснов. – К: НУБіП України, 2018 – 571 с.
11. Ріпак І. Футбол: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2010. 224 с.
12. Романюк В, Петрович В, Смолук В, Бичук І. Програма спеціальної фізичної підготовки арбітрів у футболі. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2018;2:143-8.
13. Футзал: правила гри 2014/2015 pp., FIFA-Strasse 20 8044 Zurich Switzerland, переклад українською мовою Федерація футболу України 2013р. – 155 с.
14. Хосе Венансіо Лопес Йерро. Руководство UEFA для тренерів з футзалу: УЕФА, Ньон, квітень 2017 р. Uniondes Associations Europйennesde Football (UEFA), routedeGenive 46, 1260 Nuon, Швейцария 2017, Перевод и редактора русскойверсии: Libero Language Lab, Богдан Буга, Кирилл Семенов, Сергей Закин – 202 с.
15. Хотенцева О.В., Костенко М.П., Фізичне виховання: метод. рекомендації з техніко-тактичних дій в міні-футболі для усіх напрямків підготовки бакалаврів денної форми навчання. – Вінниця: ТОВ «Фірма Планер», 2016. – 42 с.
16. Чубур А. І. Вправи на вдосконалення техніки гри в футбол / А. І. Чубур // Фізичне виховання в школах України. – 2016. – № 5. – С. 29–35.

Додаткова:

1. Горбуля В.О., Горбуля В.Б., Єсіонова Г.О., Горбуля О.В. Фізичне виховання: футбол: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня

- «бакалавр» усіх напрямів підготовки. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 95 с.
2. Легкий Левко Михайлович. Історія світового футболу: енциклопедичний довідник. Т.: Навчальна книга. Богдан, 2010. 576 с.
  3. Методичних рекомендацій для спостерігачів арбітражу ІФФФ. Доступно: <http://ifff.if.ua/files/arbitry/metodychni-rekomendatsii-dlya-sposterigarbitr-ifff.pdf> 31.
  4. Мошенець О. Д. Методика навчання вправ із футболу / О. Д. Мошенець // Фізичне виховання в школах України. – 2011. – № 8. – С. 25–29.
  5. Національна школа футбольного арбітра : положення. К. : ФФУ, 2012. 18 с.
  6. Процедурний Регламент щодо відбору, здійснення арбітражу, атестації та ротації арбітрів УАФ. Комітет арбітрів УАФ. 2 чер 2021. 8 с.

Викладач: _____ **Любомир МАЛАНЮК**

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика суддівства у футболі
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 6 год. Практичні заняття – 34 год. Самостійна робота – 50 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Методика суддівства у футболі» є формування у студентів загальних основ навчально-тренувальної діяльності, навчання техніки виду спорту та особистісного розвитку юних спортсменів у системі багаторічної підготовки.</p> <p>Завданням вивчення дисципліни «Теорія юнацького спорту» є формування професійних знань щодо загальних закономірностей розвитку організму юних спортсменів та формування у них адаптації до навантажень різної спрямованості, підготовка та корекція стану юних спортсменів на змаганнях різного рівня, узагальнення досвіду резервного спорту у різних країнах, вивчення нормативно-правового підґрунтя підготовки спортсменів у системі дитячо - юнацьких спортивних шкіл.</p>
Компетентності
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>ФК1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.</p> <p>ФК7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.</p> <p>ФК10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.</p> <p>ФК11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною</p>

культурою і спортом.

Програмні результати навчання

ПРН5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН6. Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.

ПРН7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

ПРН15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

ПРН17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

ПРН18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.

ПРН21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Спорт як чинник розвитку й виховання дітей та підлітків	Знати і вміти використовувати основні терміни і поняття теорії дитячо-юнацького спорту Знати організаційну структуру підготовки спортивних резервів в Україні, організацію дитячо-юнацького спорту в різних країнах, програмно-методичне забезпечення дитячо-юнацького спорту, систему підготовки кадрів в галузі фізичної культури і спорту	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
2.	Спортивний відбір та орієнтація юних спортсменів	Володіти термінологічними поняттями теорії здібностей Знати особливості спортивного відбору в багаторічній підготовці юних спортсменів Володіти педагогічними критеріями визначення рухової	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи

		обдарованості юних спортсменів Знати технології прогнозу рухової обдарованості юних спортсменів	
3.	Структура та організація тренувальних занять юних спортсменів	Знати структуру тренувальних занять, методiku формування тренувальних завдань в структурі тренувального процесу. Вивчити особливості організації навчально-тренувальних занять за ігровим та коловим методом.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, Завдання для самостійної роботи
4.	Біологічні основи психофізичного розвитку дітей та молоді	Знати поняття анатомічний, біологічний і руховий вік дітей та молоді Знати вікові особливості розвитку функціональних можливостей та сенситивні періоди розвитку рухових здібностей юних спортсменів Знати біологічні основи адаптації організму до спортивної діяльності, макро-, мезо-та мікроритми функціональної діяльності юних спортсменів.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, Завдання для самостійної роботи
5.	Планування та управління багаторічною підготовкою юних спортсменів	Знати поняття та загальну характеристику багаторічної підготовки юних спортсменів Вивчити основи планування навчально-тренувального процесу юних спортсменів Знати завдання, засоби, методи, зміст та особливості всіх етапів багаторічної підготовки спортсменів.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, Завдання для самостійної роботи
6.	Позатренувальні фактори, які	Знати педагогічні, медико-біологічні та психологічні	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного

	впливають на підготовку юних спортсменів	засоби відновлення фізичної підготовленості юних спортсменів Вивчити особливості харчування юних спортсменів Знати методику загартування організму юних спортсменів Вивчити режим дня та особисту гігієну юних спортсменів Знати вплив шкідливих звичок (паління, вживання алкоголю) на організм юних спортсменів	рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, Завдання для самостійної роботи
7.	Змагальна діяльність юних спортсменів	Система змагань. Специфічні особливості змагальної діяльності. Змагання в системі підготовки юних спортсменів. Види спортивних змагань. Структура і зміст змагальної діяльності в дитячому та юнацькому спорті. Правила змагань та їх вплив на розвиток видів спорту. Структура і зміст "Положення про змагання". Способи проведення та характер спортивних змагань. Способи визначення результату в різних видах спорту. Фактори результативності змагальної діяльності юних спортсменів. Фактори забезпечення і фактори реалізації змагальної діяльності юних спортсменів. Умови проведення змагань, що впливають на результативність. Особливості планування змагань. Роль і місце	• Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи

		змагань в багаторічній підготовці юних спортсменів.	
8.	Навчання руховим діям та виховання юних спортсменів	Знати методологічні основи теорії навчання руховим діям Володіти принципами, методами та засобами руховим діям Знати етапи і стадії технічної підготовки юних спортсменів Знати шляхи підвищення ефективності формування рухових навичок Володіти принципами, засобами та методами виховання моральних і вольових якостей юних спортсменів	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
9.	Методика розвитку координаційних здібностей у юних спортсменів	Вивчити загальну характеристику та види координаційних здібностей Вивчити завдання та вікові особливості координаційної підготовки в юнацькому спорті Знати засоби розвитку загальних та спеціальних видів координаційних здібностей	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
10	Методика розвитку сили у юних спортсменів	Вивчити загальну методологію силової підготовки юних спортсменів та структуру силових здібностей Знати м'язову систему людини, вікові особливості силової підготовки в юнацькому спорті Знати методіку розвитку різних видів сили та різних м'язових груп у юних спортсменів	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
11.	Методика розвитку швидкості у юних спортсменів	Знати структуру швидкісних здібностей Вивчити фактори, що впливають на розвиток і визначають прояв	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання,

		швидкісних здібностей Вивчити вікові особливості швидкісної підготовки юних спортсменів Знати методика розвитку швидкісних здібностей у юних спортсменів	<ul style="list-style-type: none"> • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
12	Методика розвитку загальної (аеробної) витривалості у юних спортсменів	Знати структуру аеробних здібностей Вивчити фактори, що впливають на розвиток і визначають прояв аеробних здібностей Вивчити вікові особливості аеробних здібностей у юних спортсменів Знати методика розвитку аеробних здібностей у юних спортсменів	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
13	Методика розвитку гнучкості у юних спортсменів	Знати структуру здібності до гнучкості у суглобах Вивчити фактори, що визначають гнучкість у суглобах та вікові особливості розвитку здібності до гнучкості в суглобах Знати методика розвитку здібності до гнучкості в суглобах у юних спортсменів	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
14	Фізичні навантаження в системі підготовки юних спортсменів	Знати поняття «фізичне навантаження» та узагальнюючу його характеристику, варіативні його компоненти Вивчити методика планування тренувального та змагального навантаження юних спортсменів Знати індивідуальне нормування тренувальних навантажень юних спортсменів	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
15	Педагогічний контроль у підготовці юних спортсменів	Знати методологічні основи педагогічного контролю в юнацькому спорті Вивчити види	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні

		педагогічного контролю у юнацькому спорті Знати методику тестового контролю розвитку всіх рухових здібностей у юних спортсменів	запитання, <ul style="list-style-type: none"> • Кейси, • Завдання для самостійної роботи
--	--	---	---

практичними навиками (ПН). За кожним тематичним модулем передбачено виставлення оцінки за практичні навички. Оцінка виставляється за результатами виконання практичних видів робіт. Виконання всіх видів практичних робіт і здача супровідної документації є обов'язковою для усіх студентів.

Максимально можлива кількість балів, яку може отримати студент за **практичні навички** становить **50 балів**.

Оцінка **самостійної роботи студентів** здійснюється шляхом тестування **КСР** та виконання **індивідуальних завдань**.

Максимальна кількість балів за даний вид робіт становить – **20 балів**.

Індивідуальне завдання (ІЗ) є обов'язковим для виконання кожним студентом. Реалізується виконання індивідуального завдання шляхом підготовки та оприлюднення презентації-доповіді згідно обраної тематики.

Тематика для індивідуальних завдань є розроблена у відповідності до актуальних питань галузі та згідно програмного матеріалу курсу.

Можливе формулювання індивідуальної теми за межами пропонованої тематики з урахуванням бажання студентів, їх існуючих вмінь, навиків та уподобань, імовірного майбутнього працевлаштування, а також спортивної спеціалізації. Відбувається це за результатами індивідуальної співбесіди.

Максимально можлива кількість балів за індивідуальне завдання -100.

Індивідуальні завдання оприлюднюються у вигляді доповіді - презентації на відповідному практичному занятті згідно встановлених дат і термінів. Якщо індивідуальне завдання не було представлено вчасно без поважної причини, отримати максимальну кількість балів неможливо.

Контроль самостійної роботи (КСР) відбувається згідно затвердженого університетом графіка навчального процесу за розкладом.

Для цього студент має самостійно опрацювати програмові питання у відповідності до теми. З темами, які виносяться на контроль самостійної роботи, студент знайомиться на початку семестру. У методичних рекомендаціях до контролю самостійної роботи вказується тема (и), перелік програмових питань, які студент має опанувати, літературні джерела для опрацювання та інші матеріали за необхідності.

Контроль самостійної роботи реалізується шляхом проходження тестування на платформі дистанційного навчання або на паперових носіях.

Максимально можлива кількість балів, яку студент може набрати під час тестового контролю самостійної роботи – 100.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

80-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

70-79 балів - Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає помилки у порівняннях,

формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, допускаючи незначні помилки.

60-69 балів - Студент володіє навчальним матеріалом поверхово; ознайомлений з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді плутає поняття, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість; планує та виконує частину завдань з допомогою викладача.

50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), Література:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Волков Л.В. Фізичне виховання школярів у режимі навчального дня /Л.В. Волков. – К. : «Освіта України», 2012. – 160 с. 2. Волков Л.В. Спортивна підготовка молодших школярів / Л.В. Волков. – К.: «Освіта України», 2010. – 388 с. 3. Волков Л.В. Фізична підготовка школярів / Л.В. Волков. – К. : «Освіта України», 2014. – 216 с. 4. Волков Л.В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Підручник /Л.В. Волков. Вид. 2-е, пер. і доп. - К.: Освіта України, 2016. – 464 с. 5. Лопатенко Г. О. Мобілізаційні позатренувальні засоби в системі 	

підготовки кваліфікованих спортсменів / Г. О. Лопатенко, В. Є. Виноградов // Congres Stintific International Sportul Olimpic Si Sportul Pentru Toti «Editia a XV», Chissnau: 12–15 september 2011. – С. 128–131.

6. Основы персональной тренировки / Под. ред. Р.В. Эрла, Т.Р. Бехля. – К.: Олимпийская литература, 2012. – 724 с.

7. Присяжнюк С.І. Курс лекцій з фізичного виховання: навчальний посібник для студентів технічних вищих навчальних закладів/ С. І. Присяжнюк, Д. Г. Оленев.– К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. – 420 с.

8. Сергієнко Л.П. Спортивний відбір: теорія і практика. У 2 кн. – Книга 1. – Теоретичні основи спортивного відбору: Підручник / Л.П. Сергієнко. – Тернопіль: Навчальна книгаБогдан, 2009. – 672 с.

9. Сергієнко Л.П. Теорія та методика дитячого і юнацького спорту : підручник / Л.П. Сергієнко. – К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 542

10. Хорошуха М.Ф. Основи здоров'я юних спортсменів : монографія./ М.Ф. Хорошуха, НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К.: НУБіП України, 2014. – 722 с.

11. Шинкарук О.А. Теорія і методика дитячо-юнацького спорту: навчальний посібник/ О.А. Шинкарук, Е.О Павлюк, Е.М. Свірчуна, В.В. Флерчук. – Хмельницьк: ХНУ, 2011 – 143 с.

12. Шинкарук, О. Системный подход в исследовании структуры знаний об отборе спортсменов и ориентации их подготовки / О. Шинкарук //Науково-теоретичний журнал "Мир спорта". – Минск, 2014. – № 2 (55).- С. 31-35.

13. Шинкарук О. Стрес та його вплив на змагальну та тренувальну діяльність спортсменів / Шинкарук Оксана, Лисенко Олена, Федорчук Світлана // Фізична культура, спорт та здоров'я нації”: збірник наукових праць. – Випуск №3 (22). – Вінниця, 2017. – С. 469-476.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 301 тел. (0342) 59-60-20 https://kspd.pnu.edu.ua/ e-mail: spd@pnu.edu.ua
Викладач	П'ятничук Галина Олексіївна, Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Грушецька Наталія Олексіївна, асистент
Контактна інформація викладача	halyna.piatnychuk@pnu.edu.ua nataliia.hrushetska@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.<ul style="list-style-type: none"> ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського</p>

	<p>національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) » – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)– ст. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач

Грушецька Н. О.